

แนวทางการสร้างศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่าง
ยั่งยืนของชุมชนกรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช*
WAYS TO BUILD THE POTENTIAL OF SELF - MANAGEMENT FOR
SUSTAINABLE TOURISM IN KRUNG CHING COMMUNITY, NOPPITAM
DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ประนอม การชนะนนท์

Pranom Karnchanan

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: pranom_kar@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนกรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ ภาคชุมชน ภาครัฐ ภาคธุรกิจท่องเที่ยว และนักวิชาการ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการจัดประชุมกลุ่มย่อย และการประชุมระดมความคิด ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณเก็บรวบรวมโดยใช้แบบประเมินศักยภาพ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การสร้างศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนกรุงชิง ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ 1) การพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการท่องเที่ยว 2) การสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยว และ 3) การพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน ได้แก่ ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งผลการประเมินการสร้างศักยภาพการจัดการตนเองของชุมชนพบว่า ชุมชนกรุงชิงมีศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ชุมชนมีศักยภาพการจัดการตนเองด้านทรัพยากรและกิจกรรมท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะศักยภาพในการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมกับทรัพยากรในชุมชน และความพร้อมของทรัพยากรที่

* Received 20 December 2020; Revised 29 December 2020; Accepted 16 January 2021

นำมาจัดกิจกรรมท่องเที่ยว ในขณะที่ ศักยภาพการจัดการตนเองด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ศักยภาพการจัดการตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และศักยภาพการจัดการตนเองด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: การสร้างศักยภาพ, การจัดการตนเองของชุมชน, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Abstract

The objectives of this research article were to build the potential of self - management for sustainable tourism in Krung Ching Community, Noppitam District, Nakhon Si Thammarat Province. The research was conducted by using mixed methods of qualitative and quantitative research. The sample chosen by using purposive sampling consisted of 4 groups which were community sector, public sector, tourism business sector, and academicians. Qualitative data were collected by using focus group and brainstorming, while quantitative data were collected by using the potential evaluation form. The qualitative data were analyzed by using content analysis and the quantitative data were analyzed by using mean and standard deviation. The research showed that there were 3 ways to build the community's potential of self - management for sustainable tourism. The first way was the competency development of people living in the community who directly related to the tourism management. The second was building understanding and knowledge about product management in the community in order to upgrade the product to be the tourist souvenirs. And the third was information development related to tourism for publicize the community's tourism such as tourist attractions, tourism activities and local products. The results of potential evaluation of self - management for community's tourism found that overall potential of self - management for sustainable tourism in Krung Ching Community were at the average level. When considered individually, it was found that the potential of self - management in the aspect of resources and tourism activities was at the high level, especially management potential of the suitable tourism activities with community resources and availability of the community resources to manage the tourism activities. While the potential of self - management in the aspect of services and facilities, the potential of self - management in the aspect of environment around

the tourist attractions and the potential of self - management in the aspect of public relations in tourism were at the average level.

Keywords: Building Potential, Community Self - Management, Sustainable Tourism

บทนำ

ศักยภาพของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยชุมชนที่มีความพร้อมก็ย่อมจะสามารถนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยการพัฒนาเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวที่สามารถสร้างความสนใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวชม ในขณะที่เดียวกันชุมชนก็สามารถนำเอาอัตลักษณ์ของชุมชนมาเป็นจุดดึงดูดความสนใจทางการท่องเที่ยวได้เช่นกัน ดังที่ วิไลวรรณ ทวีศรี ที่ได้อธิบายว่า อัตลักษณ์ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยชุมชนควรรักษาวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตท้องถิ่นไว้ให้ได้ รวมถึงการควบคุมรักษาอัตลักษณ์ชุมชนให้เป็นหนึ่งเดียวอันจะส่งผลให้การจัดการท่องเที่ยวชุมชนเกิดความยั่งยืน ในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวก็ได้รับประสบการณ์จากการท่องเที่ยว (วิไลวรรณ ทวีศรี, 2560) ดังที่ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา ที่ได้ อธิบายว่า การให้ประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวถือเป็นแนวทางหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา, 2557) ชุมชนจึงควรได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้ และพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเพื่อให้การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนมีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และสร้างการเรียนรู้และประสบการณ์ที่คุ้มค่าแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงช่วยให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อม (กรมการท่องเที่ยว, 2558)

ชุมชนกรุงชิงเป็นชุมชนหนึ่งที่มีการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยว โดยที่ชุมชนมีความพร้อมในด้านทรัพยากรและเอกลักษณ์ทางพื้นที่ที่มีภูเขาล้อมรอบจึงเรียกกันว่า “อ่าวกรุงชิง” ลักษณะโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง สลับกับภูเขาสูงในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง และอุทยานแห่งชาติเขานัน มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และยังเป็นพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ด้านความคิดการปกครอง ซึ่งเคยถูกปกครองโดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 และในปี พ.ศ. 2524 ฝ่ายรัฐบาลสามารถยึดพื้นที่ได้ป่ากรุงชิงคืนได้ แต่ก็ยังคงมีร่องรอยแห่งประวัติศาสตร์การต่อสู้ไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ไปศึกษาหาความรู้ เช่น ถ้ำหลบภัย หลุมขวาก และสนามบาสเก็ตบอล ซึ่งจากการสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนทำให้ทราบว่า การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนกรุงชิงดำเนินการโดยคนในชุมชนที่มารวมตัวและจัดตั้งเป็นกลุ่มเพื่อดำเนินการด้านการท่องเที่ยว โดยมีความโดดเด่นของกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การล่องแก่ง การชมทะเลหมอก การแช่น้ำพุร้อน เป็นต้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2560) แต่การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนกรุงชิงยังไม่

เป็นระบบ เป็นการดำเนินตามความรู้ ความเข้าใจ และทรัพยากรที่มีอยู่ ขาดการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยว ทำให้ไม่มีข้อมูลที่เพียงพอในการนำมาพัฒนาศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งอาจส่งผลต่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยว

การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนกรุงชิง ที่จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการสร้างศักยภาพการจัดการตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน โดยการประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา, 2557) ศักยภาพการท่องเที่ยว (มณีรัตน์ สุขเกษม, 2559) และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน 4 ด้าน คือ ศักยภาพการจัดการตนเองด้านทรัพยากรและกิจกรรมท่องเที่ยว ศักยภาพการจัดการตนเองด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ศักยภาพการจัดการตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และศักยภาพการจัดการตนเองด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยผลที่ได้จะนำไปสู่การสร้างศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน (พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์, 2557) ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวนำมาซึ่งความยั่งยืนของชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนกรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร การวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มประชากรคือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวของตำบลกรุงชิง ซึ่งประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ 1) ภาคชุมชน เป็นกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนกรุงชิงซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้นำกลุ่มท่องเที่ยว ผู้ดูแล/ตัวแทนแหล่งท่องเที่ยว ผู้นำศูนย์การเรียนรู้ และประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 12 กลุ่มอาชีพ 2) ภาครัฐ เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลกรุงชิง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช และท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช 3) ภาคธุรกิจท่องเที่ยว เป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและที่พักในตำบลกรุงชิง 4) นักวิชาการ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สอนและการทำงานเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชนกรุงชิง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นตัวแทนของประชากรจากกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) ภาคชุมชน จำนวน 20 คน ได้แก่ ผู้นำกลุ่มท่องเที่ยว จำนวน 3 คน ประกอบด้วย กลุ่มท่องเที่ยว กลุ่มล่องแก่ง กลุ่มทะเลหมอก ผู้ดูแล/ตัวแทนแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้ดูแลบ่อน้ำร้อนกรุงชิง 1 คน ผู้ดูแลทะเลหมอกเขาจิ้งโหล่น 1 คน ตัวแทนอุทยานแห่งชาติ 2 คน ผู้นำศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 1 คน และประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว กลุ่มอาชีพละ 1 คน เป็น 12 คน 2) ภาครัฐ จำนวน 3 คน ได้แก่ ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบลกรุงชิง ตัวแทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช และผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช 3) ภาคธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน 1 คน คือ ตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยวและที่พักในกรุงชิง และ 4) นักวิชาการ จำนวน 2 คน ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการ และอาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบประเมินศักยภาพ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ข้อมูลจากการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน และข้อมูลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวของชุมชนมาสังเคราะห์จัดทำเป็นแบบประเมินศักยภาพ 4 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพการจัดการตนเองด้านทรัพยากรและกิจกรรมท่องเที่ยว ศักยภาพการจัดการตนเองด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ศักยภาพการจัดการตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และศักยภาพการจัดการตนเองด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินศักยภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน แล้วนำแบบประเมินศักยภาพไปทดลองใช้กับคนในชุมชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 30 ชุด และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ไม่ต่ำกว่า 0.60 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินศักยภาพเท่ากับ 0.951 (Hair, J. F. et al, 2006)

2.2 สมุดบันทึก สำหรับจดบันทึกข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อย และการประชุมระดมความคิดเกี่ยวกับศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวของชุมชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ SWOT เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชน 4 ด้าน คือ ศักยภาพการจัดการตนเองด้านทรัพยากรและกิจกรรมท่องเที่ยว ศักยภาพการจัดการตนเองด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

ศักยภาพการจัดการตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และศักยภาพการจัดการตนเองด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

3.2 จัดประชุมระดมความคิดโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ศักยภาพในขั้นตอนที่ 1 มาจัดประชุมระดมความคิดจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาคชุมชน ภาครัฐ ภาคธุรกิจ และนักวิชาการ เพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างศักยภาพในการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวของชุมชน

3.3 ดำเนินการพัฒนาเพื่อสร้างศักยภาพในการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวของชุมชนให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน

3.4 การประเมินผลการสร้างศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชน เป็นการประเมินศักยภาพของผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 20 คน หลังจากการสร้างศักยภาพในขั้นตอนที่ 3 โดยใช้แบบประเมินศักยภาพ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ศักยภาพการจัดการตนเองด้านทรัพยากรและกิจกรรมท่องเที่ยว ศักยภาพการจัดการตนเองด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ศักยภาพการจัดการตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และศักยภาพการจัดการตนเองด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย ได้แก่ ข้อมูลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวของชุมชน และข้อมูลจากการประชุมระดมความคิดเกี่ยวกับแนวทางการสร้างศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชน ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ทั้งด้านข้อมูล และด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ จากนั้นจึงนำมาสังเคราะห์ และสรุปประเด็น แล้วนำมาเรียบเรียงเขียนเชิงพรรณนา

4.2 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวของชุมชน ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยแนวทางการสร้างศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชน แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพในการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวของชุมชน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดประชุมกลุ่มย่อยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ด้านทรัพยากรและกิจกรรมท่องเที่ยว ชุมชนมีจุดแข็ง คือ มีทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี ประวัติศาสตร์ชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ

มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยคนในชุมชนให้ความร่วมมือ และมีโอกาสที่จะมาช่วยเสริมการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน คือ นโยบายของภาครัฐที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ทำให้ชุมชนมีโอกาสนในการเป็นเป้าหมายการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวภายในประเทศและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ในขณะที่ ชุมชนมีจุดอ่อนคือ ไม่มีโปรแกรมท่องเที่ยวที่ชัดเจน และไม่เข้าใจวิธีการคำนวณต้นทุนโปรแกรมท่องเที่ยว และอุปสรรคที่พบคือ ชุมชนยังไม่มียงบประมาณหรือเงินกองทุนที่จะมาสนับสนุนการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยว

1.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชนมีจุดแข็งในด้านการให้บริการและดูแลช่วยเหลือนักท่องเที่ยวด้วยความเป็นกันเอง มีการดูแลรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว แต่ชุมชนมีจุดอ่อนคือ ไม่มีนักสื่อความหมายท้องถิ่นที่จะคอยให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ไม่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้าที่ระลึกเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตาม ชุมชนมีโอกาสมาร่วมช่วยเสริมในการจัดการท่องเที่ยว คือ การพัฒนาเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่จะช่วยให้มีช่องทางการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก กิจกรรมท่องเที่ยว การเดินทาง เป็นต้น ส่วนอุปสรรคที่สำคัญคือ ชุมชนไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะมาการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

1.3 ด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนมีจุดแข็งคือ มีธรรมชาติและทิวทัศน์สวยงาม อากาศดี มีสภาพพื้นที่ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน มีความร่วมมือของคนในชุมชนในการรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อม และมีโอกาสที่ช่วยเสริมด้านสิ่งแวดล้อมคือ ความร่วมมือของนักท่องเที่ยวในการรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยว ในขณะที่มีจุดอ่อนคือ ไม่มีการจัดทำแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน และมีอุปสรรคคือ ไม่มีงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยว

1.4 ด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ชุมชนมีจุดอ่อน คือ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชนยังไม่เป็นระบบ และจำกัดอยู่ภายในพื้นที่ และมีอุปสรรคคือ ขาดความร่วมมือในการดำเนินการท่องเที่ยวกับผู้ประกอบการหรือหน่วยงานภายนอก ทำให้ไม่มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับพื้นที่ภายนอก แต่ชุมชนมีโอกาสนในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อมวลชนที่เข้ามาในพื้นที่ และมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งจะเป็นช่องทางให้ชุมชนได้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลภายนอก

2. การกำหนดแนวทางการสร้างศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน โดยการนำเอาจุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนมาจัดประชุมระดมความคิดกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และกำหนดแนวทางการสร้างศักยภาพ 3 แนวทาง คือ 1) การพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการท่องเที่ยว 2) การสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้าที่

ระลึกทางการท่องเที่ยว และ 3) การพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน

3. การสร้างศักยภาพในการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวของชุมชน สรุปผลได้ดังนี้

3.1 การพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการท่องเที่ยวโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลด้านการจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวและการคำนวณต้นทุนทางการท่องเที่ยว และการเป็นนักสื่อความหมายในชุมชน ให้แก่ผู้ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ผลจากการอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมสามารถจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวได้ แต่ในการคำนวณต้นทุนการท่องเที่ยวยังไม่เข้าใจมากนัก ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจถึงหน้าที่ของความเป็นนักสื่อความหมายในชุมชน สามารถเลือกข้อมูลและเข้าใจขั้นตอนในการถ่ายทอดข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว มีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว แต่เทคนิคการถ่ายทอดข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวยังไม่น่าสนใจเท่าที่ควร

3.2 การสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยว โดยการจัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนด้านการจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยว และด้านการจัดทำแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งผลการดำเนินการพบว่า ชุมชนมีความเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดให้มีสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยว และได้ร่วมกันนำเสนอผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความโดดเด่นเพื่อนำมาพัฒนาเป็นสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากกล้วย ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ลูกประ และผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร ในขณะที่ ด้านการจัดทำแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม ชุมชนได้มีการกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับขยะ โดยการรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวทิ้งขยะในจุดที่กำหนด และการส่งเสริมให้มีการนำเอาวัสดุในชุมชนมาใช้ประโยชน์

3.3 การพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน โดยผู้วิจัยได้ร่วมกับชุมชนจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ชุมชน แล้วนำไปจัดทำเป็นโปรแกรมท่องเที่ยวของชุมชนกรุงชิง 3 โปรแกรม คือ 1) โปรแกรมครึ่งวัน จำนวน 2 เส้นทาง 2) โปรแกรม 1 วัน จำนวน 2 เส้นทาง และ 3) โปรแกรม 2 วัน จำนวน 1 เส้นทาง แล้วนำไปเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ และการจัดทำเป็นแผ่นพับ

4. การประเมินผลการสร้างศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชน ผลการ

ประเมินพบว่า ศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการประเมินรายด้าน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1 - 4

ตารางที่ 1 ศักยภาพการจัดการตนเองด้านทรัพยากรและกิจกรรมท่องเที่ยว

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับศักยภาพ
1. ความพร้อมของทรัพยากรที่นำมาจัดกิจกรรมท่องเที่ยว	3.85	.745	มาก
2. ความร่วมมือของคนในชุมชนในการจัดกิจกรรม	3.55	.510	มาก
3. ความเข้าใจในการจัดทำโปรแกรมและวิธีการคำนวณราคาต้นทุนโปรแกรมท่องเที่ยว	2.75	.550	ปานกลาง
4. ความพร้อมของข้อมูลทางวัฒนธรรมที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรม	3.45	.887	มาก
5. ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับทรัพยากรชุมชน	3.95	.394	มาก
รวม	3.51	.461	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ชุมชนกรุงชิงมีศักยภาพการจัดการตนเองด้านทรัพยากรและกิจกรรมท่องเที่ยวโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความพร้อมของทรัพยากร ในขณะที่ ความเข้าใจในการจัดทำโปรแกรมและวิธีการคำนวณราคาต้นทุนโปรแกรมท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ศักยภาพการจัดการตนเองด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับศักยภาพ
1. ความพร้อมของนักสื่อความหมายในการนำเสนอข้อมูลและเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว	3.20	.696	ปานกลาง
2. ความพร้อมของที่พักและร้านอาหารในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	3.20	.768	ปานกลาง
3. ความพร้อมในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	3.55	.605	มาก
4. ความพร้อมของผลิตภัณฑ์ชุมชนในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	3.30	.801	ปานกลาง
5. ความพร้อมในการดูแลความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	3.50	.946	มาก
รวม	3.35	.569	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ชุมชนกรุงชิงมีศักยภาพการจัดการตนเองด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าความพร้อมในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความพร้อมในการดูแลความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว และความพร้อมของนักสื่อความหมายในการนำเสนอข้อมูลและเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 ศักยภาพการจัดการตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับศักยภาพ
1. ความพร้อมของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	3.65	.745	มาก
2. ความร่วมมือของคนในชุมชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	3.30	.923	ปานกลาง
3. ความร่วมมือในการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมของชุมชน	3.30	.571	ปานกลาง
4. ความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมของคนในชุมชน	3.20	.696	ปานกลาง
5. การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	3.35	.813	ปานกลาง
รวม	3.36	.641	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ชุมชนกรุงชิงมีศักยภาพการจัดการตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าการดูแลรักษาความสะอาดของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ในขณะที่ การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4 ศักยภาพการจัดการตนเองด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับศักยภาพ
1. ความพร้อมในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	3.45	.887	มาก
2. ความหลากหลายของรูปแบบการประชาสัมพันธ์	3.15	.671	ปานกลาง
3. ความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการในชุมชนต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน	3.35	.813	ปานกลาง
4. ความพร้อมของข้อมูลที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์	3.45	.686	มาก
5. บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน	3.20	.768	ปานกลาง
รวม	3.32	.529	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ชุมชนกรุงชิงมีศักยภาพการจัดการตนเองด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ความพร้อมของคนในชุมชนและความพร้อมของข้อมูลที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และความหลากหลายของรูปแบบการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบจุดอ่อนของชุมชนซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเพื่อสร้างศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนคือ การพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการท่องเที่ยว ในด้านการจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวและการคำนวณต้นทุนทางการท่องเที่ยว ด้านการเป็นนักสื่อความหมายในชุมชน และการให้บริการ ซึ่งผลจากการพัฒนาทำให้ชุมชนมีความเข้าใจและสามารถจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวและคำนวณต้นทุนได้

แต่ยังไม่มีความเข้าใจมากนัก ซึ่งการที่ชุมชนมีการจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวและคำนวณต้นทุนทางการท่องเที่ยวได้จะช่วยให้ชุมชนวิเคราะห์ราคาขายโปรแกรมท่องเที่ยวที่เหมาะสม ดังที่ พิษุณานันท์ อรมพิชญ์ ได้อธิบายว่า การพัฒนาศักยภาพให้คนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์ต้นทุนโดยการคำนวณต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงและวิเคราะห์หาราคาขายได้อย่างเหมาะสมจะช่วยให้ชุมชนได้ผลตอบแทนที่มีผลกำไรและชุมชนอยู่ได้ (พิษุณานันท์ อรมพิชญ์, 2557)

ส่วนของการพัฒนาด้านการเป็นนักสื่อความหมายในชุมชน ทำให้ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจถึงหน้าที่ของการเป็นนักสื่อความหมายในชุมชน สามารถเลือกข้อมูลและเข้าใจขั้นตอนในการถ่ายทอดข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว แต่เทคนิคการถ่ายทอดข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวยังไม่น่าสนใจเท่าที่ควร ซึ่งนักสื่อความหมายมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลและถ่ายทอดเรื่องราว ความเชื่อ วิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชนที่ถูกต้องเพื่อสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวก็คาดหวังจะได้เรียนรู้ในระหว่างการท่องเที่ยว (Choi, S. S., 2016) ซึ่งจากการศึกษาของ ปารณีย์ ศรีสวัสดิ์ และคณะ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการรับรู้เรื่องราวชุมชนผ่านการเล่าโดยนักสื่อความหมายในชุมชน และในด้านการให้บริการ พบว่า ผู้เข้าอบรมเข้าอบรม มีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว (ปารณีย์ ศรีสวัสดิ์ และคณะ, 2562) ดังที่ รุจิรา พลแพงขวา และคณะ ได้อธิบายว่า ศักยภาพในการให้บริการของบุคลากรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น การเอาใจใส่ การให้ความมั่นใจ การตอบสนองต่อผู้รับบริการ และความน่าเชื่อถือไว้วางใจ มีผลต่อการสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว (รุจิรา พลแพงขวา และคณะ, 2561)

ในขณะที่ การสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนมีความเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดให้มีสินค้าที่ระลึกและได้ร่วมกันนำเสนอผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความโดดเด่นเพื่อนำมาเป็นสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากกล้วย ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร ซึ่งสินค้าที่ระลึกถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ชุมชนควรมีให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เนื่องจากความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการเดินทางไปท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ และเมื่อจะเดินทางกลับย่อมต้องการซื้อของฝาก ดังที่ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา ได้กล่าวว่า นักท่องเที่ยวมักนิยมซื้อของที่ระลึกในท้องถิ่นที่เข้าไปเที่ยวเพื่อนำไปใช้เองหรือเก็บไว้เป็นของที่ระลึกหรือนำไปฝากญาติ พี่น้อง ซึ่งช่วยให้การเดินทางของนักท่องเที่ยวมีชีวิตชีวา (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา, 2557) ในขณะที่ ทิพย์สุวรรณ แซ่ลี และปวีรรต สมนึก ที่อธิบายว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าที่ระลึกของชุมชนให้เป็นเอกลักษณ์เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน (ทิพย์สุวรรณ แซ่ลี และปวีรรต สมนึก, 2561)

นอกจากนี้แล้ว การพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างศักยภาพของชุมชนทำให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลภายนอก และมีโอกาสได้รับเลือกให้เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว ดังที่ นันทพร อติเรกโชติกุล และเกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน ได้กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์สามารถสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในพื้นที่ได้ (นันทพร อติเรกโชติกุล และเกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน , 2561) โดยสื่อประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวควรมีความหลากหลายเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เลือกตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผลการสร้างศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนกรุงชิง พบว่า ชุมชนมีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านความรู้และทักษะ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวของชุมชน ดังที่ ทิพย์สุวรรณ แซ่ลี และปวีรรต สมนึก ได้นำเสนอไว้ว่า การพัฒนาให้ชุมชนมีศักยภาพทั้งองค์ความรู้และทักษะในการบริหารจัดการท่องเที่ยว จะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถจัดการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อความยั่งยืนของชุมชน (ทิพย์สุวรรณ แซ่ลี และปวีรรต สมนึก, 2561)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

แนวทางการสร้างศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนกรุงชิงดำเนินการโดยการนำเอาจุดอ่อนของชุมชนมาสังเคราะห์แล้วกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อสร้างศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยว 3 แนวทาง คือ 1) การพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการท่องเที่ยว 2) การสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยว และ 3) การพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งผลจากการอบรมเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในชุมชนพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมสามารถจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวและคำนวณต้นทุนการท่องเที่ยวได้ แต่ยังไม่มีความเข้าใจถึงหน้าที่ของการเป็นนักสื่อความหมายในชุมชน สามารถเลือกข้อมูลและเข้าใจขั้นตอนในการถ่ายทอดข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว แต่เทคนิคการถ่ายทอดข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวยังไม่น่าสนใจเท่าที่ควร ส่วนในด้านการให้บริการพบว่า ผู้เข้าอบรมเข้าอบรมมีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว สำหรับการสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนได้มีการร่วมกันนำเสนอผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความโดดเด่นเพื่อนำมาพัฒนาเป็นสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยวได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากกล้วย ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร ในขณะที่ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน ได้มีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชนกรุงชิง และนำไปเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ และจัดทำ

แผ่นพับ เมื่อประเมินศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชน พบว่า ศักยภาพการจัดการตนเองด้านการท่องเที่ยวของชุมชนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมี ศักยภาพการจัดการตนเองด้านทรัพยากรและกิจกรรมท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ ศักยภาพการจัดการตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพการจัดการตนเองด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และศักยภาพการจัดการตนเองด้านการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง 1) ชุมชนมีจุดแข็งที่เอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยว จึงควรใช้ โอกาสทางการท่องเที่ยวที่ชุมชนมีอยู่มาต่อยอดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการท่องเที่ยวกับชุมชนอื่นหรือกับ หน่วยงานภายนอก เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และความเข้มแข็ง ในการจัดการตนเองของชุมชน 2) ชุมชนควรมีการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อลด ความทับซ้อนของบุคคลในการทำงาน ซึ่งจะช่วยให้ประสิทธิภาพในการจัดการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการพัฒนาการท่องเที่ยว รวมถึง การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

ข้อค้นพบนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยการพัฒนาขีดความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการจัดการตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน: กรณีศึกษาตำบลกรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้นำและสมาชิกกลุ่มท่องเที่ยว ผู้นำศูนย์การเรียนรู้ ประชาชนในตำบลกรุงชิง นักท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ความร่วมมือในการให้ ข้อมูลการวิจัย ขอขอบคุณครูบาอาจารย์ที่คอยให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำในการ ดำเนินการวิจัย และท้ายสุดนี้ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ด้วยดีมาโดยตลอดในการทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2558). แผนปฏิบัติการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของประเทศ พ.ศ. 2558 –2560. กรุงเทพมหานคร: กรมการท่องเที่ยว.
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2560). เรียกใช้เมื่อ 30 กันยายน 2560 จาก ทะเลหมอกกรุงชิง: <https://thai.tourismthailand.org/ทะเลหมอกกรุงชิง>

- ทิพย์สุวรรณ แซ่ลี่ และปวีรรต สมณี. (2561). แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านอ้อมแก้ว ตำบลศรีสุข อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 14(1), 21-45.
- นันทพร อติเรกโชติกุล และเกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน . (2561). การพัฒนาการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่ ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา. วารสารราชพฤกษ์, 16(2), 46-52.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา. (2557). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- ปารณีย์ ศรีสวัสดิ์ และคณะ. (2562). การพัฒนานักสื่อความหมายท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอดอนสักจังหวัดสุราษฎร์ธานี.วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทย นานาชาติ,15(1), 150-166
- พิชญานันท์ อรมพิชญ์. (2557). การพัฒนาศักยภาพบุคคลในชุมชนเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 2. จังหวัดเชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์. (2557). การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบ้านโคกไคร จังหวัดพังงา. วารสารวิชาการ, 7(3), 650-665.
- มนิรัตน์ สุขเกษม. (2559). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น, 10(4), 97-112.
- รุจิรา พลแพงขวา และคณะ. (2561). การพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 8(1), 10-17.
- Choi, S. S. (2016). A study on Effect of Tourism Storytelling of Tourism Destination Brand Value and Tourist Behavioral Intentions. Indian Journal of Science and Technology, 9(46), 1-6.
- Hair, J. F. et al (2006). Multivariate data analysis (6th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.